

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 20 051.090
З правом проведення разового захисту
дисертації на здобуття ступеня доктора
філософії з галузі знань 28 «Публічне
управління та адміністрування» за
спеціальністю 281 «Публічне управління та
адміністрування», доктору наук з
державного управління
Сурай Інні Геннадіївни

ВІДГУК

офіційного опонента **Бондарчук Наталії Володимирівни**
на дисертаційне дослідження

Пронь Лесі Михайлівни на тему: «Організаційно-правовий механізм публічного управління інвестиційним розвитком регіону», представлену до публічного захисту у спеціалізовану вчену раду ДФ 20 051.090

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційної роботи. Запропонована тема для дослідження має актуальність та значну практичну цінність для сучасної України. Це зумовлено наступними факторами. Перш за все, інвестиції відіграють значну роль у підвищенні конкурентоздатності регіону. Правильно налаштований механізм управління інвестиційним розвитком може стати потужним інструментом для залучення фінансових ресурсів та реалізації стратегій, спрямованих на підвищення його конкурентоспроможності. По-друге, і як наслідок, інвестиції сприяють виникненню нових підприємств та розширенню існуючих, що, у свою чергу, призводить до зростання кількості робочих місць та поліпшення соціально-економічного стану населення. Крім того, інвестиції сприяють удосконаленню інфраструктури, включаючи транспортну, енергетичну та комунікаційну системи, що покращує умови життя населення та залучає додаткові інвестиції. Інвестиції також можуть бути спрямовані на розвиток освіти, охорони здоров'я та інших соціальних секторів, підвищуючи рівень життя та соціальний розвиток громад. Забезпечення ефективного механізму управління інвестиційним розвитком дозволяє регіонам стати більш конкурентоспроможними в глобальному економічному просторі. Отже, виконана тема дослідження має важливий практичний вимір, оскільки впливає на розвиток економіки, соціальну сферу та загальний стан регіонів та держави в цілому. Вивчення організаційно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону стає важливим завданням для удосконалення державного управління та досягнення сталого розвитку.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих в дисертації. Представлений у дисертаційній роботі текстовий матеріал викладено в логічній послідовності, достатньо обґрунтовано поставлені й вирішені завдання. Висновки є логічним завершенням проведених досліджень за темою роботи та характеризують їх результати. Приведені в роботі теоретико-практичні рекомендації, які засновані на здобутках дисертантки, мають значний теоретичний та практичний інтерес для використання у сфері публічного управління інвестиційним розвитком регіону. Підтвердженням вірогідності та значущості результатів дисертаційної роботи є апробації на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, впровадження в роботу підрозділів місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, закладів вищої освіти, громадських організацій.

У першому розділі роботи авторкою розкрито теоретичні основи організаційно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону. Авторка зосередила увагу на аналізі концепцій та теорій, які лежать в основі організаційно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком, розглянула особливості розвитку та сучасні підходи до управління інвестиціями на регіональному рівні, а також визначила ключові наукові проблеми та виклики в цій сфері. Особливу увагу було приділено дослідженню структури організаційно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону, описані структурні компоненти організаційно-правового механізму, що включає аналіз різних організацій, їх ролей і відповідальностей у процесі управління інвестиціями, а також взаємодію між різними рівнями управління. Представлений нормативно-правовий механізм публічного управління інвестиційним розвитком регіону, який включає детальний аналіз правових рамок, що регулюють інвестиційний розвиток на регіональному рівні. В цілому розділ включає аналіз ключових теоретичних підходів, вивчення структури та функціонування механізмів управління, а також оцінку правового забезпечення інвестиційного розвитку.

У другому розділі роботи проведено аналіз використання організаційно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону. Зокрема розглянуто структуру та роль органів публічного управління, які задіяні у інвестиційному процесі; процедури та методики, які використовуються для оцінки, планування та реалізації інвестиційних проектів; формат взаємодії між центральними та регіональними органами управління у контексті інвестиційної діяльності. Окрім того значну увагу було зосереджено на конкретних прикладах та випадках використання організаційно-правового механізму в різних регіонах України, специфіці регіональних інвестиційних стратегій та програм. Здійснено аналіз успішних та неефективних практик управління інвестиціями на регіональному рівні. Досліджено складові ефективності використання організаційно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком в Івано-Франківській області. Проведено детальний огляд інвестиційних проектів, реалізованих у регіоні та оцінено вплив інвестицій на економічний розвиток і соціальну сферу Івано-Франківської області.

У *третьому розділі* авторкою вдало запропоновано можливі шляхи удосконалення організаційно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону. Зокрема, в роботі розглянуто можливості використання існуючої практики держав Європейського Союзу для удосконалення публічного управління інвестиційним розвитком в Україні. Сформовано рекомендації щодо інтеграції ефективних європейських стратегій в українську практику. Запропоновано напрями удосконалення нормативно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону та сформовані пропозиції щодо змін у законодавстві з метою поліпшення інвестиційного клімату. Визначено шляхи гармонізації українських норм з міжнародними стандартами і практиками. Здійснено удосконалення організаційно-управлінського механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону. Розроблені рекомендації щодо оптимізації управлінських структур та процедур. Отримав подальший розвиток механізм підвищення прозорості, відповідальності та результативності в інвестиційній діяльності.

Загалом, аналіз дисертаційної роботи та опублікованих наукових праць Пронь Л. М. дозволяє зробити висновок про достатній ступінь обґрунтованості та наукову достовірність отриманих результатів.

Достовірність та наукова новизна отриманих результатів дисертаційного дослідження. Науковий внесок дослідження Пронь Л. М. полягає у ретельному обґрунтуванні методів удосконалення механізму організаційно-правового регулювання у сфері публічного управління інвестиціями на регіональному рівні. Основні наукові здобутки дисертації включають:

– розробку авторської моделі комплексного організаційно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону, основними структурними компонентами якого визначено нормативно-правовий та організаційно-управлінський механізми, що, на відміну від наявних підходів, дозволяє його розглядати як цілісну організаційно-функціональну та інституційно-правову систему, за допомогою яких досягається можливість забезпечення значних параметрів ефективного інвестиційного розвитку регіону та вирізняється такими особливостями як існування системи органів публічного управління, що, в межах наданих компетенцій, в рамках дотримання нормативно-правових норм, виконують завдання управлінського характеру щодо публічного управління інвестиційним розвитком регіону, а також здійсненням організаційно-розпорядчих дій щодо досягнення поставлених цілей публічного управління інвестиційним розвитком регіону;

– удосконалення моделі нормативно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону шляхом пропозиції його реалізації в контексті забезпечення модернізації системи стратегічного планування та її законодавчого регулювання, що обумовлює необхідність перегляду та уточнення самого стратегічного планування через унормування положень щодо інвестиційного розвитку регіону в комплексній програмі, в прогнозованому плані, схемі, в цільовій програмі та в процесі формування

техніко-економічного обґрунтування інвестиційного розвитку регіону, що сприятиме усуненню декларативності застосування даного механізму;

- удосконалення концептуальних підходів до виявлення особливостей та оцінки ефективності застосування організаційно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком в різних областях України на основі наступних параметрів: наявності та кількості стратегічних документів, в яких відображено цілі щодо інвестиційного розвитку; наявності окремого структурного підрозділу, що відповідає за інвестиційний розвиток; співпраця між органами влади та громадським середовищем задля формування інвестиційного клімату, наявності розгалуженої мережі таких організацій; зростання обсягів інвестицій в регіоні;

- удосконалення моделі організаційно-управлінського механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону шляхом надання пропозиції цілеспрямованого поєднання форм і методів публічного управління, функціональних його підсистем, що покликані забезпечувати моніторинг й діагностику факторів внутрішнього й зовнішнього середовища, реалізовувати завдання щодо фінансового планування та прогнозування, організації ресурсного забезпечення, а також контролю за процесом інвестиційного розвитку регіону, що дозволить досягнути бажаного ефекту та забезпечити підвищення показників ефективності й якості публічного управління у сфері інвестування на рівні регіону;

- авторські рекомендації щодо структури організаційно-управлінського механізму на регіональному рівні, зокрема, створення Ради омбудсмана та посади амбасадора з метою забезпечення прозорості, взаємодії з громадськістю та інноваційного підходу до інвестиційного розвитку;

- розвиток наукового понятійно-категоріального апарату, включаючи нові визначення та інтерпретації ключових концепцій, які стосуються інвестиційного розвитку регіону та механізмів публічного управління;

- систематизацію законодавства у контексті нормативно-правового механізму інвестиційного розвитку регіону та визначення пріоритетів відновлення інвестиційного потенціалу регіонів після військових конфліктів;

- пропозиції щодо формування пріоритетів та етапів відновлення інвестиційного потенціалу та інвестиційного розвитку після завершення військових дій в Україні, що, в сукупності, дозволить відновити зруйновані об'єкти, забезпечити інвестиційний розвиток регіонів, посилити їх інвестиційну привабливість, захистити інвесторів та забезпечити залучення іноземних інвестицій.

Повнота викладу в наукових публікаціях, що відповідають темі дисертації. За результатами досліджень за темою дисертації опубліковано 32 друковані роботи (зокрема 29 одноосібних), 7 з яких опубліковано у фахових виданнях з публічного управління, включених до періодичних фахових видань України, 2 – відноситься до публікацій у виданнях інших держав, які входять до Організації Європейського Союзу, 23 праці у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій. Результати досліджень пройшли достатню апробацію на

науково-практичних конференціях різного рівня. Зміст анотації та основних положень дисертації ідентичний.

Оцінка оформлення та змісту дисертації. Дисертацію оформлено згідно вимог МОН України. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації – 193 сторінки. Дисертація містить 37 рисунків, 11 таблиць та 11 додатків на 15 сторінках. Список використаних джерел містить 190 найменувань. Дисертація виконана державною мовою. Стил ь дисертації відповідає вимогам, що висуваються до наукових праць такого рівня, а також відзначається логічністю, послідовністю, системністю, обґрунтованістю. Структура дисертації цілком узгоджується з її назвою, метою і завданнями дослідження.

Практичне значення одержаних результатів. Практична цінність отриманих у ході дослідження результатів полягає у у можливості використання теоретичних та практичних засад, а також висновків і рекомендацій, розроблених авторкою у рамках дисертації, для поліпшення механізмів організаційно-правового управління розвитком інвестицій у регіоні. Це передбачає використання різних інструментів управлінського впливу, таких як стратегії та програми соціально-економічного та культурного розвитку регіону, в рамках яких буде визначено ключові аспекти формування інвестиційного потенціалу, його ефективного використання та напрямків, а також визначено напрями управлінського впливу з боку органів державної влади. Практична значущість даної роботи підтверджена відповідними довідками, а саме: ГО «Відкрите суспільство України» (довідка № 08/09 від 09.08.2023 р.), ГО «Агенція відновлення та розвитку» (довідка № 01/02 від 16.08.2023 р.), Вигодської селищної ради Івано-Франківської області (довідка № 411 від 22.08.2023 р.), Спаської сільської ради Калуського району Івано-Франківської області (довідка № 1203/02-16 від 23.08.2023 р.), Департаменту економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації (довідка № 06.1-12/803 від 25.08.2023 р.), Департаменту міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад Івано-Франківської обласної державної адміністрації (довідка № 409/02.3/42/2-23 від 25.08.2023 р.), Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, а саме, на кафедрі управління та бізнес-адміністрування (довідка №03.04-29/12 від 29.08.2023 р.).

Зауваження по дисертації і анотації. Позитивно оцінюючи результати дослідження, звернемо увагу на зауваження та дискусійні положення дисертаційної роботи.

1. У пп. 1.1. авторка вказує на зростання викликів для інвестиційної діяльності, що стосується як прифронтових територій, так і регіонів, що виконують тиллові функції. Проте, слід зазначити, що публічне управління інвестиційним розвитком у таких умовах потребує конкретизації заходів і визначення специфіки регіональних потреб та проблем. Подолання інвестиційних викликів у воєнний час вимагає глибокого аналізу впливу військових дій на економіку, соціальну сферу та інфраструктуру регіону.

2. В пп. 2.2 дисертаційної роботи, дисертантка розглядає використання організаційно-правового механізму публічного управління

інвестиційним розвитком в регіонах України. Авторці слід було врахувати потенціал малого та середнього бізнесу, як ключового фактору у підвищенні інвестиційної привабливості регіонів та розвитку місцевої економіки. Окрім того, важливим є питання розробки механізмів підтримки інвестиційних ініціатив у регіонах, які постраждали від військових дій, оскільки це має вирішальне значення для відновлення та розвитку поствоєних територій.

3. На с. 96 в таблиці 2.5. авторка наводить групування регіонів України за показником обсягів капітальних інвестицій у довоєнний період та у період війни, де всі регіони поділено за відповідними кластерами. Проте, надалі в роботі не надано обґрунтування такого поділу, чому саме і за яким ключовим критерієм регіони увійшли до того чи іншого кластеру.

4. На стор. 111-115 роботи дисертантка наводить елементи системи публічного управління інвестиційним розвитком Івано-Франківської області. Доцільно було дослідити можливості цифровізації та інновацій в контексті публічного управління інвестиційним розвитком. Впровадження сучасних технологій сприятиме підвищенню прозорості та ефективності залучення інвестицій, особливо в секторах, які вимагають технічної експертизи та інноваційного підходу.

5. У пп. 3.2. «Удосконалення нормативно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону» авторці слід було більше уваги приділити питанню вимірювання ефективності нормативно-правових змін та розробці чітких критеріїв оцінки та вимірювання результативності прийняття інвестиційних рішень на регіональному рівні.

Проте висловлені зауваження не зменшують наукової та практичної цінності та обґрунтованості основних положень дисертації. Дисертаційне дослідження є вагомим вкладом в економічну науку і заслуговує позитивної оцінки.

Заключна оцінка дисертаційної роботи. Дисертаційна робота Пронь Лесі Михайлівни на тему: «Організаційно-правовий механізм публічного управління інвестиційним розвитком регіону», з урахуванням актуальності вирішених у роботі задач, наукової новизни, отриманих результатів і можливостей їх широкого практичного використання є закінченим науковим дослідженням, що характеризується внутрішньою цілісністю та містить наукові положення і практичні результати, реалізація яких дозволяє забезпечити удосконалення організаційно-правового механізму публічного управління інвестиційним розвитком регіону. В дисертаційній роботі авторкою не порушуються принципи академічної доброчесності. Робота виконана на високому науковому рівні та заслуговує на позитивну оцінку.

Враховуючи актуальність, новизну, важливість одержаних дисертанткою наукових результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також практичну цінність сформульованих положень і висновків, можна стверджувати, що дисертаційна робота Пронь Л.М. на тему: «Організаційно-правовий механізм публічного управління інвестиційним розвитком регіону» характеризується новизною одержаних результатів і висновків, має теоретичну і практичну цінність і відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та

адміністрування», вимогам до оформлення дисертацій згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. №40 і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44. Вважаю, що автор дисертаційної роботи Пронь Леся Михайлівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» із галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

завідувачка кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Дніпровського державного
аграрно-економічного університету
доктор наук з державного управління, професор

Наталія БОНДАРЧУК

Підпис Наталії БОНДАРЧУК засвідчую:

Вчений секретар
Дніпровського державного аграрно-економічного
університету,
доктор фізико-математичних наук, професор

